

การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*

PERCEPTION OF THE INTERNAL AUDITS ROLE OF CIVIL SERVANTS OF PHRA NAKHON SRI AYUTTHAYA PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

ศศิกันต์ รอบคอบ, แสงจิตต์ ไตแสง

Sasikarn Robkob, Sangjit Taisang

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

Corresponding Author E-mail: 76477059@aru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน 2) เปรียบเทียบการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการรับรู้กับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน และ 4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้ตรวจสอบภายใน เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี. ประชากรในการวิจัย คือ ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรในการวิจัย จำนวน 192 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว หาความสัมพันธ์โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 13 คน และวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการรับรู้จำแนกตามปัจจัยการรับรู้และจำแนกตามบทบาทผู้ตรวจสอบภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานทำให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ส่วนราชการทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน และปัจจัยในการรับรู้กับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในมีความสัมพันธ์กันทางบวก สำหรับแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้ตรวจสอบภายในผู้ตรวจสอบภายในควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงาน โดยหน่วยรับตรวจควรให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

คำสำคัญ: การรับรู้บทบาท; ผู้ตรวจสอบภายใน; ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

*Received March 23, 2023; Revised April 3, 2023; Accepted April 8, 2023

Abstract

Objectives of this research article were 1). To study the level of perception of internal auditor role, 2.To compare the perception of internal auditor role, classified by personal factors, level of education, government sector, and work experience 3. To study the relationship between factors of perception and perception of internal auditor role and 4. To study guidelines for developing the internal auditor role. Methodology was the mixed research methods. The populations for research were government officials of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Province of 192 peoples, A tool used for quantitative research to collect data from the samples and the data were analyzed with frequency, percentage, mean, standard deviation, F-test, One-way Analysis of Variance The qualitative research, data were collected from document and by interviewing 13 key informants and analyzed the data by content descriptive interpretation.

Research results revealed that level of perception was differentiated by perception factors and were differentiated by the overall internal auditor role. The degree of education and work experience being a personal factor that resulted in differing opinions, but government factor was an individual factor that made opinions different and the factor of perception of internal auditor role had a positive relationship. For internal auditor role development guidelines; internal auditor should modify the operating model by the auditee should cooperate and support the operation of the internal auditor.

Keywords: Perception the role; Internal Audits; Civil servants of Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Administrative Organization

บทนำ

การตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เริ่มกำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 ต่อมาพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. 2561 มาตรา 79 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง และกำหนดให้การตรวจสอบภายในขึ้นตรงกับผู้บริหารสูงสุดขององค์กร เพื่อให้ความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่กับผู้ตรวจสอบภายใน (สำนักงานคณะกรรมการกำกับ

กิจการพลังงาน, 2560) โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจัดให้มีผู้ตรวจสอบภายในเมื่อปี พ.ศ. 2545 เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความเชื่อมั่นกับองค์กร

การตรวจสอบภายในขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีมากกว่าสิบปีด้วยเหตุนี้การตรวจสอบภายในจึงไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่น้อยคนที่จะให้ความสำคัญ (กานต์ เสกขุนทด, 2560) เนื่องจากผู้ตรวจสอบภายในมีขอบเขตงานในความรับผิดชอบมากขึ้นจากการสัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในจึงทำให้ทราบว่าปัจจุบันหน่วยตรวจสอบภายในต้องเผชิญกับปัญหาในการปฏิบัติงาน จากการไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยรับตรวจ เพราะเจ้าหน้าที่ขาดการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทผู้ตรวจสอบภายใน โดยการตรวจสอบภายในเป็นการสอบทานการปฏิบัติงานของข้าราชการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ เนื่องจากข้าราชการเป็นผู้ที่ต้องยึดถือกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด หากไม่ปฏิบัติตามมีความผิดตามกฎหมายนั้น นอกจากปัญหาการไม่ได้รับความร่วมมือแล้ว หน่วยตรวจสอบภายในก็ต้องเผชิญกับการมีผู้ตรวจสอบภายในไม่เพียงพอกับปริมาณงานขององค์กร เนื่องมาจากการโอนย้าย ทำให้ผู้ตรวจสอบภายในที่มีประสบการณ์ลดลง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงด้านกฎระเบียบและด้านเทคโนโลยี ทำให้ผู้ตรวจสอบภายในต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อทำให้การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในเกิดความถูกต้องและชัดเจน จึงต้องมีแนวทางการพัฒนาบทบาท ผู้ตรวจสอบภายใน มีการปรับภาพลักษณ์การทำงานใหม่ให้หน่วยรับตรวจมีทัศนคติ ต่อผู้ตรวจสอบภายในว่าเป็นที่ปรึกษา ไม่ใช่การจับผิดการทำงาน ฉะนั้น ผู้ตรวจสอบภายในจำเป็นต้องทราบถึงการรับรู้ของหน่วยรับตรวจก่อน ว่ามีการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในอยู่ในระดับใด และมีปัจจัยในการรับรู้ใดบ้างที่ส่งต่อการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจและเห็นถึงความจำเป็นที่จะศึกษาเรื่อง “การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เกี่ยวกับระดับการรับรู้ ปัจจัยในการรับรู้ และบทบาทของผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นประโยชน์ทั้งในทางวิชาการ และเป็นแนวทางการพัฒนาให้กับองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนราชการ และประสบการณ์ทำงาน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการรับรู้กับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้ตรวจสอบภายในขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ

ประชากร และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรที่เป็นข้าราชการและปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยรับตรวจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จาก 11 ส่วนราชการ จำนวนทั้งหมด 192 คน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2565)

การวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 13 คน เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม ปัจจัยส่วนบุคคลเป็นแบบตรวจสอบรายการความคิดเห็นเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้สถิติพรรณนาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่และค่าร้อยละ อธิบายระดับการรับรู้และความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติอนุมานสำหรับทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบว่ามีความแตกต่างก็จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด และใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อหาความสัมพันธ์

การวิจัยเชิงคุณภาพ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยในการรับรู้ โดยภาพรวม

ปัจจัยในการรับรู้	ระดับ		
	μ	σ	แปลผล
ด้านประสบการณ์	3.40	0.899	ปานกลาง
ด้านทัศนคติ	4.02	0.620	มาก
ด้านความสนใจ	3.84	0.589	มาก
ด้านแรงจูงใจ	3.97	0.604	มาก
ด้านลักษณะของสิ่งเร้า	4.04	0.599	มาก
โดยรวม	3.85	0.512	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยในการรับรู้ของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประสบการณ์อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 ซึ่งอีก 4 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านทัศนคติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ด้านความสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ด้านแรงจูงใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และด้านลักษณะของสิ่งเร้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามบทบาทผู้ตรวจสอบภายใน โดยภาพรวม

บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน	ระดับ		
	μ	σ	แปลผล
ด้านกิจกรรมการให้ความเชื่อมั่น	4.08	0.598	มาก
ด้านกิจกรรมการให้คำปรึกษา	3.97	0.737	มาก
ด้านความเที่ยงธรรม	4.10	0.622	มาก
ด้านการบรรลุเป้าหมาย	4.06	0.587	มาก
ด้านการควบคุมภายใน	3.99	0.600	มาก
ด้านการกำกับดูแล	3.98	0.577	มาก
โดยรวม	4.03	0.548	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านกิจกรรมการให้ความเชื่อมั่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ด้านกิจกรรมการให้คำปรึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ด้านความเที่ยงธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ด้านการบรรลุเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ด้านการควบคุมภายใน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 และด้านการกำกับดูแล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนราชการ และประสบการณ์ทำงาน

ตารางที่ 3 สรุปผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อระดับการรับรู้บทบาท ผู้ตรวจสอบภายใน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนราชการ และประสบการณ์ทำงาน

ปัจจัยส่วนบุคคล	F-test	Sig.	ระดับ	
			ยอมรับ	ปฏิเสธ
ระดับการศึกษา	0.927	0.397	✓	-
ส่วนราชการ	4.362	0.000	-	✓
ประสบการณ์ทำงาน	1.011	0.403	✓	-

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มีผลต่อการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

ส่วนราชการ มีผลต่อการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการรับรู้กับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน

ตารางที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการรับรู้กับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน

ภาพรวม		ปัจจัยในการรับรู้
บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน	Pearson Correlation	.692**
	Sig. (2-tailed)	0.000
	ระดับความสัมพันธ์	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยในการรับรู้กับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

4. แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้ตรวจสอบภายในขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ด้านที่ 1 แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้ตรวจสอบภายใน ด้านกิจกรรมการให้ความเชื่อมั่น

1.1 ผู้ตรวจสอบภายในควรเขียนคู่มือปฏิบัติงานตรวจสอบภายในไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

1.2 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกคนควรให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนผู้ตรวจสอบภายใน โดยให้เจ้าหน้าที่มีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง

1.3 ผู้ตรวจสอบภายในต้องตรวจสอบด้านการเงิน และให้ความเชื่อมั่นว่าได้มีการควบคุมทางการเงินเหมาะสม

1.4 หน่วยตรวจสอบภายในควรมีการแจ้งเวียนหนังสือรายงานผลการตรวจสอบด้านการเงินให้ทุกส่วนราชการทราบ และให้มีการลงข้อมูลในเว็บไซต์องค์กร

ด้านที่ 2 แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้ตรวจสอบภายใน ด้านกิจกรรมการให้คำปรึกษา

2.1 ผู้ตรวจสอบภายในต้องให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนปฏิบัติงาน ที่ถูกต้อง

2.2 ผู้ตรวจสอบภายในควรมีความรู้ ทักษะ และความสามารถอื่น ๆ ที่จำเป็น ต่อการให้บริการให้คำปรึกษา

2.3 ผู้ตรวจสอบภายในต้องคำนึงถึงความต้องการและความคาดหวังของหน่วยรับตรวจ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

ด้านที่ 3 แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้ตรวจสอบภายใน ด้านความเที่ยงธรรม

3.1 ผู้ตรวจสอบภายในควรมีการพัฒนาคุณภาพงานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน และจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

3.2 ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนการทำงานของหน่วยตรวจสอบภายใน ตลอดจนความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน

3.3 ผู้ตรวจสอบภายในควรปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบตามกฎหมาย ระเบียบแนวปฏิบัติ มาตรฐานการตรวจสอบภายใน และจรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน

ด้านที่ 4 แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้ตรวจสอบภายใน ด้านการบรรลุเป้าหมาย

4.1 ผู้ตรวจสอบภายในต้องเข้าใจงานตรวจสอบภายใน และเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในองค์กร

4.2 ผู้ตรวจสอบภายในต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยรับตรวจและเจ้าหน้าที่ทุกคน โดยทุกคนต้องทราบหน้าที่ของตนเอง

4.3 หน่วยรับตรวจต้องให้การยอมรับในข้อเสนอแนะของรายงานผลการปฏิบัติงาน

4.4 องค์กรต้องพิจารณาจำนวนบุคลากรด้านการตรวจสอบภายในให้มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อปริมาณงานขององค์กร

ด้านที่ 5 แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้ตรวจสอบภายใน ด้านการควบคุมภายใน

5.1 ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดการควบคุมภายใน และผู้ตรวจสอบภายในต้องทบทวนการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

5.2 บุคลากรทุกคนควรมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องการควบคุมภายใน

5.3 ผู้บริหารควรมีการขับเคลื่อนสื่อสารให้บุคลากรในหน่วยงานเห็นความสำคัญของระบบควบคุมภายใน

5.4 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรจัดทำโครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน ให้แก่เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้านที่ 6 แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้ตรวจสอบภายใน ด้านการกำกับดูแล

6.1 ผู้ตรวจสอบภายในต้องกำหนดและรักษาระบบการติดตามการไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ

6.2 หน่วยรับตรวจต้องให้ความร่วมมือ โดยการจัดการแก้ไขข้อบกพร่อง ที่ตรวจพบ ให้ถูกต้องตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน

6.3 ผู้ตรวจสอบภายในต้องติดตามผลว่าผู้บริหารได้สั่งการหรือไม่ประการใดและหากสั่งการแล้ว หน่วยรับตรวจดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในที่ผู้บริหารสั่งการหรือไม่

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประเด็นน่าสนใจซึ่งนำมาอภิปรายผลการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ระดับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระดับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยการรับรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มี 1 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และอีก 4 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อจำแนกตามบทบาทผู้ตรวจสอบภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนมน ฤชงค์ (2563) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ของบริษัท เมืองไทยประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) พบว่า มีการรับรู้บทบาทของผู้ตรวจสอบภายในอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถรัตน์ เรืองจำรัส (2555) ศึกษาเรื่อง การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่ พบว่า มีการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนราชการ และประสบการณ์ทำงาน

ผลการเปรียบเทียบการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนราชการ และประสบการณ์ทำงาน พบว่า ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถรัตน์ เรืองจำรัส

(2555) ศึกษาเรื่อง การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน ต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ตรวจสอบภายในของธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่ พบว่า ระดับการศึกษา ของผู้รับการ ตรวจสอบส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันวิสาข์ ประเสริฐไชยกุล (2562) ศึกษาเรื่อง ความ คิดเห็นที่มีต่อการตรวจสอบภายใน ในมุมมองของผู้รับการตรวจ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (สำนักงานใหญ่) พบว่า ระดับความเข้าใจบทบาทหน้าที่การตรวจสอบภายใน ไม่ มีความแตกต่างกันตามระยะเวลาที่ทำงานในธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (สำนักงาน ใหญ่) และตามประสบการณ์ในการได้รับการตรวจสอบ และพบว่า ส่วนราชการต่างกัน มี ผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การ บริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของชนิษฐา เจริญวงศ์ (2556) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้รับตรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ของผู้ตรวจสอบภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด พบว่า ความคิดเห็นของผู้รับ ตรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดตราด จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการรับรู้กับการรับรู้บทบาทผู้ ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการรับรู้กับการรับรู้บทบาทผู้ ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า โดย ภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับความสัมพันธ์ปานกลาง

องค์ความรู้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย การรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

ด้านกิจกรรมการให้ความเชื่อมั่น คือ ผู้ตรวจสอบภายในควรเขียนคู่มือปฏิบัติงาน
ตรวจสอบภายในไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ทุกคนควรสนับสนุนการทำงานของผู้ตรวจสอบ
ภายใน โดยมีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้ตรวจสอบภายในต้องมีการตรวจสอบด้าน

การเงินเสมอ เพื่อให้ความเชื่อมั่นการควบคุมภายในด้านการเงิน และหน่วยตรวจสอบภายในต้องแจ้งเวียนรายงานผลการตรวจสอบให้ทั่วถึง รวมทั้งการลงข้อมูลในเว็บไซต์องค์กร

ด้านกิจกรรมการให้คำปรึกษา คือ ผู้ตรวจสอบภายในต้องให้ความรู้ความเข้าใจ และคำแนะนำในการปฏิบัติงานให้ถูกต้อง ผู้ตรวจสอบภายในต้องมีความรู้ ทักษะ และความสามารถอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการให้บริการให้คำปรึกษา และผู้ตรวจสอบภายในต้องคำนึงถึงความต้องการและความคาดหวังของหน่วยรับตรวจที่ต้องการคำปรึกษา

ด้านความเที่ยงธรรม คือ ผู้ตรวจสอบภายในต้องพัฒนาคุณภาพงานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนการทำงานของหน่วยตรวจสอบภายใน รวมถึงความเป็นอิสระ และผู้ตรวจสอบภายในต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติ มาตรฐานและจริยธรรมการตรวจสอบภายใน

ด้านการบรรลุเป้าหมาย คือ ผู้ตรวจสอบภายในต้องเข้าใจงานตรวจสอบภายใน เพื่อจะได้เตรียมพร้อมรับมือกับความเสี่ยงในองค์กร ผู้ตรวจสอบภายในและหน่วยรับตรวจต้องทราบหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้การตรวจสอบภายในบรรลุเป้าหมาย หน่วยรับตรวจต้องยอมรับข้อเสนอแนะของรายงานผลการปฏิบัติงานจึงจะทำให้ การตรวจสอบภายในบรรลุเป้าหมาย และองค์กรต้องพิจารณาจำนวนบุคลากร ด้านการตรวจสอบภายในให้เหมาะสม และเพียงพอต่อปริมาณงานขององค์กร

ด้านการควบคุมภายใน คือ ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดด้านการควบคุมภายใน โดยผู้ตรวจสอบภายในต้องทบทวนระบบควบคุมภายในทุกปี ทุกคนต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องการควบคุมภายใน ผู้บริหารต้องขับเคลื่อนสื่อสารให้บุคลากรในองค์กรเห็นความสำคัญของการควบคุมภายใน และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรจัดทำโครงการเผยแพร่ความรู้ด้านการควบคุมภายในให้แก่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

ด้านการกำกับดูแล คือ ผู้ตรวจสอบภายในต้องกำหนดและรักษาระบบการติดตามการไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ หน่วยรับตรวจต้องให้ความร่วมมือโดยการแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของผู้ตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจสอบภายในต้องติดตามว่าผู้บริหารได้สั่งการและหน่วยรับตรวจดำเนินการตามที่ผู้บริหารสั่งการแล้วหรือไม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผลการศึกษาระดับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยในการรับรู้ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านประสบการณ์ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีความชำนาญในฐานะเป็นหน่วยรับตรวจ ดังนั้น หน่วยงานที่มีการตรวจสอบภายใน ควรมีการอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในให้กับเจ้าหน้าที่ทุกคน

2. ผลการศึกษาระดับการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามบทบาทผู้ตรวจสอบภายใน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกิจกรรมการให้คำปรึกษา โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ตรวจสอบภายในมีการให้คำแนะนำวิธีการแก้ปัญหาที่พบจากการตรวจสอบ ดังนั้น หน่วยงานควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการรายงานผลการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อให้การตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน ของบุคลากรประเภทอื่น นอกเหนือจากบุคลากรประเภทข้าราชการ

2. ควรศึกษาการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการทำงานของหน่วยงาน

3. ควรนำผลการวิจัยการรับรู้บทบาทผู้ตรวจสอบภายในของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ได้ไปดำเนินการศึกษาวิจัยในด้านอื่น ๆ และบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร

เอกสารอ้างอิง

- กานต์ เสกขุนทด. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบภายใน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารราชนครินทร์*, 14(31), 53 - 62.
- ชนิษฐา เจริญวงศ์. (2556). *ความคิดเห็นของผู้รับตรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (ปริญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบริหารธุรกิจ). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.*
- ชนมน ฤชงค์. (2563). *การรับรู้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ของบริษัท เมืองไทยประกันชีวิต จำกัด (มหาชน).* สืบค้น 6 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/vlt15-2/6114993284.pdf>

- วันวิสาข์ ประเสริฐไชยกุล. (2562). *ความคิดเห็นที่มีต่อการตรวจสอบภายในในมุมมองของผู้รับการตรวจ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (สำนักงานใหญ่)* (ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตรวจสอบภายใน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน. (2560). *วิวัฒนาการ หลักการและประโยชน์ของการตรวจสอบภายใน*. สืบค้น 13 มิถุนายน 2565, จาก <https://ia.erc.or.th/index.php/publishdoc/publishdoc-etc/87-2017-07-29-14-22-15>
- อรรถรัตน์ เรืองจำรัส. (2555). *การรับรู้บทบาทของผู้ตรวจสอบภายในต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่* (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2565). *แผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2565 - 2567*. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2565, จาก <http://aypao.go.th/ita/datas/file/1667201580.pdf>